

ความเห็นส่วนตัว
ของ นายณภดล เทพพิทักษ์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๑/๒๕๖๘

เรื่องพิจารณาที่ ๑๘/๒๕๖๗

วันที่ ๑๕ เดือน มกราคม พุทธศักราช ๒๕๖๘

ระหว่าง { ศาลอุทธรณ์ภาค ๒

ผู้ร้อง

ผู้ถูกร้อง

ประเด็นวินิจฉัย

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๓๓๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง มาตรา ๓๓ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๓๗ วรรคหนึ่ง หรือไม่

ความเห็น

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง มาตรา ๓๓ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๓๗ วรรคหนึ่ง เป็นบทบัญญัติในหมวด ๓ สิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “การตรากฎหมายที่มีผลเป็นการจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลต้องเป็นไปตามเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ในกรณีที่รัฐธรรมนูญมิได้บัญญัติเงื่อนไขไว้ กฎหมายดังกล่าวต้องไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม ไม่เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ และจะกระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลมิได้ รวมทั้งต้องระบุมเหตุผลความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพไว้ด้วย” มาตรา ๓๓ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “บุคคลย่อมมีเสรีภาพในเคหสถาน” และมาตรา ๓๗ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “บุคคลย่อมมีสิทธิในทรัพย์สินและการสืบมรดก”

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๓๓๔ บัญญัติว่า “เมื่อเจ้าพนักงานบังคับคดี โอนอสังหาริมทรัพย์ที่ขายให้แก่ผู้ซื้อ หากทรัพย์สินที่โอนนั้นมีลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือบริวารอยู่อาศัย และลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือบริวารไม่ยอมออกไปจากอสังหาริมทรัพย์นั้น ผู้ซื้อชอบที่จะยื่นคำขอ ฝ่ายเดียวต่อศาลที่อสังหาริมทรัพย์นั้นตั้งอยู่ในเขตศาลให้ออกหมายบังคับคดีเพื่อบังคับให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือบริวารออกไปจากอสังหาริมทรัพย์นั้น โดยให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๗๑

มาตรา ๒๗๘ วรรคหนึ่ง มาตรา ๓๕๑ มาตรา ๓๕๒ มาตรา ๓๕๓ วรรคหนึ่ง (๑) และวรรคสอง มาตรา ๓๕๔ มาตรา ๓๖๑ มาตรา ๓๖๒ มาตรา ๓๖๓ และมาตรา ๓๖๔ มาใช้บังคับโดยอนุโลม ทั้งนี้ ให้ถือว่าผู้ซื้อเป็นเจ้าของนี้ตามคำพิพากษา และลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือบริวารที่อยู่อาศัย ในอสังหาริมทรัพย์นั้นเป็นลูกหนี้ตามคำพิพากษตามบทบัญญัติดังกล่าว”

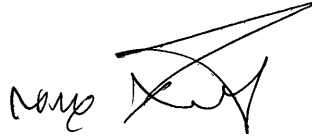
ข้อโต้แย้งของจำเลยที่ว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๓๓๔ เป็นบทบัญญัติที่ให้อำนาจผู้ซื้อทรัพย์ที่ดินจากการขายทอดตลาดขอให้ศาลออกหมายบังคับคดีได้ทันที โดยไม่ต้องขอออกคำบังคับให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือบริวารที่อยู่อาศัยอยู่ออกไปจากอสังหาริมทรัพย์ก่อน เป็นการลิดรอนสิทธิหรือเสรีภาพของลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือบริวารที่อยู่อาศัยอยู่ในอสังหาริมทรัพย์นั้น เกินสมควร กระทบต่อเสรีภาพในเคหสถานและสิทธิในทรัพย์สิน ขัดต่อหลักนิติธรรม ขัดหรือแย้ง ต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง มาตรา ๓๓ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๓๗ วรรคหนึ่ง นั้น เห็นว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๓๓๔ เป็นบทบัญญัติที่แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติ มาตรา ๓๐๙ ตรี (เดิม) ที่บัญญัติให้สิทธิแก่ผู้ซื้ออสังหาริมทรัพย์จากการขายทอดตลาดของ เจ้าพนักงานบังคับคดีที่ขอให้ศาลออกคำบังคับให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือบริวารออกไปจาก อสังหาริมทรัพย์นั้นภายในระยะเวลาที่ศาลเห็นสมควรกำหนด แต่ไม่น้อยกว่าสามสิบวัน กรณีที่ลูกหนี้ ตามคำพิพากษาหรือบริวารไม่ปฏิบัติตามคำบังคับ ผู้ซื้ออสังหาริมทรัพย์ชอบที่จะยื่นคำขอฝ่ายเดียวให้ศาล ออกหมายบังคับคดีตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดีให้จัดการให้ผู้ซื้อเข้าครอบครองอสังหาริมทรัพย์ดังกล่าว ตามมาตรา ๒๙๖ ทวิ มาตรา ๒๙๖ ตรี มาตรา ๒๙๖ จัตวา มาตรา ๒๙๖ ฉ มาตรา ๒๙๖ สัตต มาตรา ๒๙๙ มาตรา ๓๐๐ มาตรา ๓๐๑ และมาตรา ๓๐๒ (เดิม) โดยให้ถือว่าผู้ซื้อเป็นเจ้าของนี้ ตามคำพิพากษาและลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือบริวารที่อยู่อาศัย โดยไม่จำเป็นต้องฟ้องขับไล่เป็นคดีเรื่องใหม่ หรือต้องพิสูจน์ข้อกล่าวหากันใหม่อีก ซึ่งกระบวนการดังกล่าวว่าที่ผู้ซื้อจะเข้าครอบครองอสังหาริมทรัพย์ได้ ต้องมีการขอให้ศาลออกคำบังคับก่อน เมื่อไม่มีการปฏิบัติตามคำบังคับผู้ซื้อจึงจะขอให้ศาลออกหมาย บังคับคดีตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดีเพื่อดำเนินการได้ อีกทั้งเมื่อศาลออกคำบังคับแล้ว ยังมีกระบวนการ เกี่ยวกับคำบังคับนั้นอีก เช่น ลูกหนี้ตามคำพิพากษายังสามารถยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อขอให้เพิกถอนหรือ แก้ไขคำบังคับดังกล่าวได้ตามมาตรา ๒๙๖ (เดิม) ซึ่งต้องใช้ระยะเวลาในการดำเนินการ เปิดโอกาสให้มีการประวิงคดี ก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมและความเสียหายแก่ผู้ซื้อจากความล่าช้าในการเข้าครอบครอง อสังหาริมทรัพย์ที่ซื้อ ถือเป็นกระบวนการที่ไม่สามารถสร้างความเชื่อมั่นแก่ผู้ซื้อจากการขายทอดตลาด ส่งผลกระทบต่อการอำนวยความสะดวกในกระบวนการบังคับคดี บทบัญญัติมาตรา ๓๓๔ จึงแก้ไข เพิ่มเติมโดยให้ผู้ซื้ออสังหาริมทรัพย์จากการขายทอดตลาดชอบที่จะยื่นคำขอฝ่ายเดียวต่อศาล

๒๖๐

ที่อสังหาริมทรัพย์นั้นตั้งอยู่ในเขตศาลให้ออกหมายบังคับคดีเพื่อบังคับให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือบริวารออกไปจากอสังหาริมทรัพย์ได้โดยไม่ต้องไปขอให้ศาลออกคำบังคับเสียก่อน ทำให้การดำเนินการเพื่อให้ผู้ซื้อเข้าครอบครองอสังหาริมทรัพย์เป็นไปด้วยความสะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้น เป็นหลักประกันที่สร้างความเชื่อมั่นแก่ผู้ซื้ออสังหาริมทรัพย์จากการขายทอดตลาด ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศ และเป็นธรรมกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ประกอบกับกระบวนการบังคับคดี ลูกหนี้ตามคำพิพากษาเป็นผู้มีส่วนได้เสียในการบังคับคดีตามมาตรา ๒๘๗ ย่อมมีสิทธิต่าง ๆ ในกระบวนการบังคับคดี ตลอดจนมีสิทธิโต้แย้งคัดค้านกระบวนการที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายเพื่อขอให้ศาลพิจารณาให้ความเป็นธรรมได้ และในการขายทอดตลาดอสังหาริมทรัพย์ก็มีสิทธิเต็มที่ในการเข้าสู่ราคาหรือหาบุคคลอื่นเข้าสู่ราคาเพื่อให้ได้ราคาตามที่ตนต้องการได้ตามมาตรา ๓๓๑ ซึ่งลูกหนี้ตามคำพิพากษาย่อมทราบดีมาตั้งแต่ต้นว่าอสังหาริมทรัพย์ดังกล่าวที่มีการยึดนั้นเป็นของตน เมื่อมีการขายทอดตลาดแก่ผู้ซื้อและผู้ได้ซื้อชำระราคาครบถ้วนแล้วกรรมสิทธิ์ในอสังหาริมทรัพย์นั้นย่อมตกเป็นของผู้ซื้อโดยชอบด้วยกฎหมาย หากใช่เป็นของลูกหนี้ตามคำพิพากษาอีกต่อไป และลูกหนี้ตามคำพิพากษาและบริวารต้องออกไปจากอสังหาริมทรัพย์ดังกล่าว หากลูกหนี้ตามคำพิพากษาและบริวารไม่ยอมออกไป ผู้ซื้อสามารถขอให้ศาลออกหมายบังคับคดีตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดีให้จัดการให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือบริวารออกไปจากอสังหาริมทรัพย์ได้ทันทีโดยไม่ต้องไปขอให้ศาลออกคำบังคับเสียก่อน ดังนั้น ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๓๓๔ เป็นบทบัญญัติที่กำหนดกระบวนการขั้นตอนเพื่อให้ผู้ซื้ออสังหาริมทรัพย์สามารถเข้าครอบครองอสังหาริมทรัพย์ดังกล่าวได้โดยสะดวก รวดเร็ว และเป็นธรรมกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง แม้จะจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลอยู่บ้าง แต่เมื่อพิจารณาซึ่งน้ำหนักระหว่างผลกระทบต่อสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลกับประโยชน์สาธารณะที่ได้รับตามวัตถุประสงค์ของกฎหมายในการอำนวยความสะดวกเพื่อความยุติธรรมเพื่อให้การบังคับคดีเป็นไปด้วยความสะดวกรวดเร็ว และเป็นธรรมกับทุกฝ่าย เป็นไปตามหลักความได้สัดส่วน พอเหมาะพอควรแก่กรณี ไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม ไม่เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ ไม่กระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคล ไม่กระทบต่อเสรีภาพในเคหสถาน และไม่กระทบต่อสิทธิในทรัพย์สิน ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง มาตรา ๓๓ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๓๗ วรรคหนึ่ง

MPO

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงเห็นว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๓๓๔ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง มาตรา ๓๓ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๓๗ วรรคหนึ่ง

(นายนงตล เทพพิทักษ์)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ